Вони йшли повні віри й надії.

Натруджені тяжкою працею, зашкарублі робітницькі руки несли емблеми того, чому поклонялися їх прадіди, діди, батьки і перед чим хилились вони самі.

Ті емблеми мали їх захищати, мали говорити за них, казати, що йдуть вони покірні й смиренні; що йдуть знеможені тяжкою працею, безрадісним життям, безправним поневірянням під гнобительством дужих і злих, що йдуть вони благати — благати слова того, яке зняло б вагу з їх пліч намуляних, з їх спин ізгорблених, яке внесло б світ і радість у їх темні, сумні хати.

Щоб хоч не вони, хоч діти їх могли вирости дужими й вільними, щасливими людьми.

Адже й тому, хто крутить колесо, хто б'є молотом, хто копає землю,— адже й тому треба світу, волі, щастя — так саме, як і тому, хто п'є з золотого кубка.

Так саме треба — без ніякої різнації.

І вони йшли з дитячою вірою, що й їм капне хоч одна крапелина того щастя.

Без зброї вони йшли.

Зброя їх зустріла.

Прострелені впали емблеми покірності, впали, щоб не піднятися ніколи... Ніколи не піднятися ні в душах їх, ні в душах дітей їх, ні внуків.

Прострелені, впали вони самі,— полягли купами, як купами йшли: могучі молоді робітники, знеможені працею діди, матері й сестри, маленькі діти — квітки надії кожного народу.

І густо-густо закрасили білий сніг червоною кров'ю...

А ті, що зосталися живі, зосталися на те, щоб ніколи не забути сього дня.

Щоб робітницькі груди ніколи не прострелювали тяжкі кулі.

Щоб жінки не припадали, ридаючи, до трупів батьків, чоловіків, синів.

Щоб живі — живі й веселі могли щебетати маленькі діти — квітки-надії кожного народу.

І щоб вони виростали дужими й вільними, щасливими людьми.

І щоб се зробилось — твердо, міцно, навіки.

Зробилося там, де червона кров закрасила білий сніг.

1906.